

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Clüveri[i] Germaniæ Antiquæ Libri tres

Clüver, Philipp

Lugduni Batavorum, 1631

Cap. XXVI. De Langobardis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44541

fit intervallum inter Viadrum ac Vistulam, quàm inter Albim & Viadrum; duplo ampliorum Burgundiis tribuit Ptolemaeus sedem, quàm Semnonibus. quod omnino falsum est; si Tacito ac Straboni credimus: quorum ille *magnum civitatis corpus*, & ex hoc *caput Suevoorum* tribuit Semnonibus; hic verò eòsdem *μῆζα ἰθυῖ*, id est, *magnam gentem*, prædicat: quum interim Burgundiorum, sive Burgundionum, tam humilis tunc atque exigua fuerit civitas, uti omnino à Tacito, satis diligente alioquin Germaniæ gentium descriptione, silentio sit præterita, nec Plinius quidem, neque Strabo, Burgundionum mentionem facientes, magnitudinem in iis ullam memorarunt; quam tamen Semnonibus ac Lugiis adsignat Strabo. Proinde meritò ac rectè trans Svevum, sive Viadrum, fines Semnonum producantur. Limes autem heic commodus fuerit, ab septentrionibus & 10 ortu solis æstivi, amnis Varta, à confluentibus Viadri, ad opidum usque Poloniae *szczodá*. Ultra hunc litem fuisse Burgundios atque Gothones, infra docebo. Ab ortu hiberno lineam duco, à dicto opido ad Bojohæmica usque juga, ac fontem Giferræ: quâ à Buriis atque Marsingis dirimebantur; ut suo loco clariùs patebit.

Continentur igitur nunc universis Semnonum finibus regiones istæ: Poloniae minoris pars, inter Vartam & Viadrum; atque in eâ urbs magnifica Posenanium: ducatus Crossinienſis; regio Sternbergenſis; Silesiæ pars, quâ opida celebria, *Glogaw, Sagan, Sprottaw, Soraw*: Lufatiæ; Marchiæ Brandenburgienſis portiunculæ, quâ opida *Francford, & Treven Breezen*: Anhaltini principatus, Saxonie item superioris, & Misniæ partes trans Albim. 20

Ceterum duo hodiè sunt opida in dictis Semnonum finibus: alterum in Lufatiâ, *Sonnenwald*; in Sternbergenſi agro ad Vartam alterum. *Sonnenberg* vulgò dictum. quæ utrùm ab antiquis cultoribus Semnonibus sic fuerint adpellata, quasi *Semnenwald, & Semnenberg*; haud faciliè dixerim.

CAP. XXVI.

De LANGOBARDIS.

SEMNONIBUS conterminos ab septentrionibus fuisse LANGOBARDOS, jam antea ostensum est. De his ita Tacitus: *Langobardos paucitas nobilitat: quòd plurimis ac valentissimis nationibus cincti, non per obsequium, sed præliis & periclitando tuti sunt*. Valentissimæ istæ, quibus cingebantur, nationes fuere, Semnones, Hermunduri, Cherusci, & VII populi, infra Langobardos inter Albim Svevumque amneis ad mare usque extensi, qui unum, ut mox dicetur, corpus inter se conficiebant; deinde Burgundiones. Tacitus, annal. XI, ubi Italus Cheruscorum rex, à Cheruscis regno pulsus, opibus Langobardorum in regnum restituitur: *Magno, inquit, inter barbaros prælio victor rex: dehinc secundâ fortunâ ad superbiam prolapsus, pulsusque: ac rursus Langobardorum opibus refectus, per leta, per adversa, res Cheruscorum adstrictabat*. Limiteis igitur habuere istos: A meridie eundem, quem Semnones à septentrionibus inter Albim & Svevum: ab occasu Albim, quo ab Cheruscis arcebantur, à Salæ conflente ad confluentem usque Havelæ: à septentrionibus. quâ Deuringis jungebantur, Havelam & Rinum amneis; quâ Nuithonibus, Foram flumen. ab ortu æstivo, quâ Burgundiones occurrebant, Svevum, sive Viadrum. Continentur nunc his finibus, Marchia Brandenburgienſis cognomento Media, & Madoburgienſis episcopatus pars, dextrâ Albi ripæ adfixa. Sed antea pars Langobardorum cis Albim coluerunt: teste Strabone, lib. VII: *Μέγιστον μὲν τὸ τῶν Σαηῶων ἔθνος. διήκει γὰρ ἀπὸ τῆς Ἰννε μίχρη τῆς Ἀλβι. μέγιστον δὲ πᾶσι τῶν κατὰ τὴν Ἀλβι (ἴμμε), καὶ ἰσχυρὸν Ἐρμούνδοροι καὶ Λαγκόβαρδοι. οὐδὲν γὰρ πλείονος εἰς τὴν ἰσχυρίαν ἔτι γὰρ ἐκπεπρωμένοι φέρονται.* id est: *Maxima est Suevoorum gens: quidæ quæ à Rheno ad Albim usque pertingit. quin & trans Albim pars eorum incolit; ut Hermunduri, & Langobardi: atque nunc quidem hi, fugâ factâ, omnino in ulteriorem ripam se conjecerunt*. Svetonius de Octavio Augusto: *Cœrcuit & Dacorum incursiones; Germanosque ultra Albim summovit*. Vel-lecius Paterculius, lib. II: *Fracti Langobardi; gens Germaniâ feritate ferocior. denique, quod numquàm antea spe conceptum, nedum opere tentatum erat, ad quadringentesimum miliarium à Rheno usque ad flumen Albim, quæ Senonum Hermundurorumque fines præterfluit, Romanus cum signis perductus exercitus*. Expeditionem hanc Tiberius Augusti auspiciis fecit, Val. Messallâ, Corn. Cinnâ Coss., anno à natu Jesu v: antequàm Langobardorum pars cis Albim coluit. Limiteis igitur heic eis circumscribo Albim & Oram amneis; quâ Marchia Brandenburgienſis est, cognomine Antiqua, cum dimidio Dannebergenſis comitatus. Atque

Atque hinc factum, uti Ptolemæus, sub M. Aurelii principatu geographica sua componens, cis Albim Langobardos collocaret.

De Langobardis mira fabulantur medii sæculi scriptores, Prosper, Diaconus, Sigebertus, & alii: quasi antea in Scandinaviâ, oceani insulâ, (Norvagiâ ac Svediam esse, cum reliquis ad glaciale usque oceanum regionibus, suo loco ostendetur) W I N L I dicti fuerint: postquam verò, sub tempora Theodosii imperatoris, in continentem Germaniâ trajecerunt, Langobardorum nomen sortiti. Quæ quàm probè cum veritate congruant, cuius dispicere promptissimum est. siquidem longè ante Theodosii tempora Langobardorum meminit Ptolemæus, ut supra ostensum; & ante Ptolemæum Tacitus; item
10 ante hunc, c. circiter annis, Strabo, ac Paterculus. qui omnes in eâ sede eos collocant, quam modò circumscripti. Verùm commune hoc esse video omnibus istius sæculi scriptoribus, gentis sibi ignotas, ab ultimo usque septemtrione deducere, mirificasque circa migrationes earum effingere fabulas: quarum Diaconi de Langobardis, & Jornandis de Gothis libri sunt pleni. Nostri sæculi homines usque eò huiusmodi nugamenta delirantiumque somnia probarunt, uti ad eorum exemplum & ipsi Alemannos, Francos, atque Saxones indidem deducere haud dubitarint: Sed horum ineptiæ satis supra confutata sunt. Prosperum ac Diaconum de Langobardis, temporum ratio mendacii seu fabulositatis arguit. De Gothis suo loco post videbimus.

Ceterùm de nomine LANGOBARDORUM vera tradidisse Diaconum, lib. 1,
20 cap. IX, facillè crediderim, in his verbis: *Certum tamen est, Langobardos ab intacta ferro barba longitudine appellatos. nam juxta illorum linguam, lang longam, bard barbam significat.* Etenim & in Asiâ Straboni, lib. XI, referuntur populi *Μαυροβαρῶνες*: haud dubiè & ipsi à longarum barbarum argumento sic adpellati. In nostris autem Langobardis occasionem, antiquissimis temporibus, atque causam nominis fuisse existimo eandem, quam auctor noster in dicto libro de Germaniâ Chattis maximè suo ævo adscribit, his verbis: *Et aliis Germanorum populis usurpatum, rarâ & privatâ cujusque audentiâ, apud Cattos in consensum vertit; ut primum adoleverint, crinem barbamque submittere; nec, nisi hoste caso, exsuerit votivum, obligatumque virtuti, oris habitum.* Aethicus equidem, & alii ejusdem ævi scriptores, per O gentem vocarunt LONGOBARDOS. at rectius magisque genuinè
30 Strabo, & Tacitus, Ptolemæusque, ac Procopius per A vocabulum eorum protulerunt. unde etiam apud Paterculum, qui sub Tiberii ductu, IX per annos, in Germaniâ, cum alibi, tum apud Albim militavit, viciatum esse putaverim generis nomen *Longobardi*: quemadmodum sequens thox vocabulum *Senonum*; de quo supra dictum. Quamquàm nescius non sim, in postremis editionibus Paulli Diaconi ubique, & in Procopii exemplaribus sæpè *Longobardos* esse scriptos. Verùm id *κεῖσε* edentium est factum. manu scripta Diaconi exemplaria meliora habent *Langobardos*; & apud Procopium quamvis variè, modò *Λογισάρδοι*, modò *Λογισάρδοι*, nonnumquam *Λαγροβαρδαί*, tamen sæpissimè *Λαγροβαρδοί* leguntur. Variasse ipsum auctorem, credibile non est. Apud Ptolemæum etiam quum primum dicantur *Λαγροβαρδοί*, quis credat secundo loco rectè eosdem scribi *Λογροβαρδοί*; Mendum haud dubiè in hoc quoque est. Apud Strabonem leguntur *Λαγροβαρδοί*, pro *Λαγροβαρδοί*: sed & hoc utrum ita ex ipsius auctoris scripturâ, per κ, an ex librarii lapsu, haud facillè dixerim. facillis tamen atque usitata literarum ΓΚ & ΓΓ, apud Græcos commutatio. sic *Φεγγυος* plerique dixerè, quos alii *Φεγγυος*.

CAP. XXVII.

De DEURINGIS, CAVIONIBUS, ANGLIS, VARINIS,
EUDOSIBUS, SVARDONIBUS, & NUITHONIBUS;
qui unum inter se constituerunt corpus.

50 **R**ELIQUUM terrarum spatium, quantum ab Langobardis, Albim Chalufumque inter & Svevum, ad mare usque Svevicum protenditur, VII tenuère nationes, de quibus auctor noster hæc memorat: *Reudingi deinde, & Aviones, & Angli, & Varini, & Eudoses, & Svardones, & Nuithones, fluminibus aut silvis muniuntur. nec quidquam notabile in singulis, nisi quòd in commune Hertham, id est, Terram matrem colunt; eamque intervenire rebus hominum, inveni populis arbitrantur. Est in insulâ oceani castum (fortè sacrum) nemus. dicatum in eo vehiculum, veste contactum, attingere uni sacerdoti concessum. Is adesse penetrati deam intelligit: vestamque bubus feminis, multâ cum*
Ecc 2 *venera-*